10/02/2024

Μήνυμα του Μητροπολίτη Ιταλίας για την Παγκόσμια Ημέρα ελληνικής γλώσσας

Οικουμενικό Πατριαρχείο / Μητροπόλεις Οικουμενικού Θρόνου

Ο Μητροπολίτης Ιταλίας κ. Πολύκαρπος με μήνυμά του αναφέρθηκε στην Παγκόσμια Ημέρα ελληνικής γλώσσσας. “Στη γοητεία και αλήθεια του ελληνικού δρόμου συναντήθηκαν δύο κανάλια: η αρχαία κληρονομιά και η ορθόδοξη χριστιανική ομολογία. Αυτή την πίστη υπηρέτησαν με συνέπεια, έχοντας ως εργαλείο την ελληνική γλώσσα, παιδεία καί φιλοσοφία οι μεγάλοι Πατέρες της Εκκλησίας, από τις απαρχές της μέχρι τα ύστερα χρόνια της, και σφυρηλάτησαν μία δυναμική που έσωσε το Γένος στην παραζάλη της ιστορίας του”, είπε μεταξύ άλλων ο Σεβαμσιώτατος.

Παρακάτω ολόκληρο το μήνυμα του Μητροπολίτη Ιταλίας:

Συνέλληνες, Πανέλληνες, Φιλλέληνες καί λοιποί ῾Έλληνες γενόμενοι ὡς “τῆς ἡμετέρας παιδείας μετέχοντες”, της οποίας κυριότερο στοιχείο και έκφραση είναι η γλώσσα, η ελληνική λαλιά μας.
Κάποτε ένας ξένος συνομιλητής ρώτησε τον Γιώργο Σεφέρη: «Μα πιστεύετε σοβαρά ότι είστε [...] απόγονοι του Λεωνίδα και του Θεμιστοκλή;» Και η απάντηση ήταν: «Όχι, είμαστε απόγονοι μονάχα της μάνας μας, που μας μίλησε ελληνικά, που προσευχήθηκε ελληνικά, που μας νανούρισε με παραμύθια για τον Οδυσσέα, τον Ηρακλή, τον Λεωνίδα και τον Παπαφλέσσα, και ένιωσε την ψυχή της να βουρκώνει τη Μεγάλη Παρασκευή μπροστά στο ξόδι του νεκρού Θεανθρώπου».

Τα ιδεώδη που υπηρετεί ο Ελληνισμός με τη γλώσσα και την αρετή του, αλλά και η Ορθοδοξία, ἡ Χριστιανική Οἰκουμένη του μεγάλου Ελληνιστή Αποστόλου των Εθνών Παύλου, που ἐσμυξε αρμονικά με την Ελληνική Οικουμένη του Μεγάλου Αλεξάνδρου, νοηματοδοτούν απ’ άκρου εις άκρον κάθε συνείδηση που εγείρεται με μεταφυσική ελπίδα στην αναζήτηση του ουσιώδους. Είναι ακριβώς οι άξονες της ζωής σε τούτα τα βουνά και τ’ ακρογιάλια του Αιγαίου όπου έλαχε να ζει το Γένος μας και που σφράγισαν ανεξίτηλα τη μοίρα του. Στον τόπο που γέννησε χριστιανική σκέψη πριν από τη σάρκωση του Αχωρήτου Λόγου.

Αυτά ύμνησε και στην ευχαριστήρια ομιλία του στη Σουηδική Ακαδημία, όταν βραβεύθηκε με το Νόμπελ Λογοτεχνίας: «Ανήκω σε μια χώρα μικρή. Ένα πέτρινο ακρωτήρι στη Μεσόγειο, που δεν έχει άλλο αγαθό παρά τον αγώνα του λαού του, τη θάλασσα και το φως του ήλιου. Είναι μικρός ο τόπος μας, αλλά η παράδοσή του είναι τεράστια και το πράγμα που τη χαρακτηρίζει είναι ότι μας παραδόθηκε χωρίς διακοπή. Η ελληνική γλώσσα δεν έπαψε ποτέ της να μιλιέται. Δέχτηκε τις αλλοιώσεις που δέχεται καθετί ζωντανό, αλλά δεν παρουσιάζει κανένα χάσμα. Άλλο χαρακτηριστικό αυτής της παράδοσης είναι η αγάπη της για την ανθρωπιά· κανόνας της είναι η δικαιοσύνη».

Συνείδηση της γλώσσας σημαίνει συνείδηση της σκέψης. Συνείδηση της απεραντοσύνης της γλώσσας σημαίνει συνείδηση της απεραντοσύνης της σκέψης. Γι’ αυτό και οι γλώσσες βρίσκονται στα μπόγια των λαών. Ψηλώνουν με το ψήλωμα και συρρικνώνονται με τη συρρίκνωση των σκέψεων και των πολιτισμών των ανθρώπων.
Κι ο έτερος μεγάλος ποιητής μας, Νομπελίστας και αυτός, ο Οδυσσέας Ελύτης, συμπληρώνει: «Κοιτάξτε τα χείλη μου, από αυτά εξαρτάται ο κόσμος». Και αλλού:

«Τη γλώσσα μού έδωσαν ελληνική·

το σπίτι φτωχικό στις αμμουδιές του Ομήρου...
Μονάχη έγνοια η γλώσσα μου, με τα πρώτα-πρώτα Δόξα σοι!
Εκεί δάφνες και βάγια
θυμιατό και λιβάνισμα
τις πάλες ευλογώντας και τα καριοφίλια.
Στο χώμα το στρωμένο με τ' αμπελομάντιλα
κνίσες, τσουγκρίσματα
και Χριστός Ανέστη
Με τα πρώτα σμπάρα των Ελλήνων.
Αγάπες μυστικές με τα πρώτα λόγια του Ύμνου.
Μονάχη έγνοια η γλώσσα μου, με τα πρώτα λόγια του Ύμνου!».

Στη δική του ευχαριστήρια ομιλία στη Σουηδική Ακαδημία σημειώνει εμφατικά: «Ας μου επιτραπεί, παρακαλώ, να μιλήσω στο όνομα της φωτεινότητας και της διαφάνειας. Επειδή οι ιδιότητες αυτές είναι που καθορίσανε το χώρο μέσα στον οποίο μου ετάχθη να μεγαλώσω και να ζήσω. Και αυτές είναι που ένιωσα, σιγά σιγά, να ταυτίζονται μέσα μου με την ανάγκη να εκφρασθώ. Είναι σωστό να προσκομίζει κανείς στην τέχνη αυτά που του υπαγορεύουν η προσωπική του εμπειρία και οι αρετές της γλώσσας του. Πολύ περισσότερο όταν οι καιροί είναι σκοτεινοί και αυτό που του υπαγορεύουν είναι μια όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ορατότητα».

Στη γοητεία και αλήθεια του ελληνικού δρόμου συναντήθηκαν δύο κανάλια: η αρχαία κληρονομιά και η ορθόδοξη χριστιανική ομολογία. Αυτή την πίστη υπηρέτησαν με συνέπεια, έχοντας ως εργαλείο την ελληνική γλώσσα, παιδεία καί φιλοσοφία οι μεγάλοι Πατέρες της Εκκλησίας, από τις απαρχές της μέχρι τα ύστερα χρόνια της, και σφυρηλάτησαν μία δυναμική που έσωσε το Γένος στην παραζάλη της ιστορίας του. Ο Ελληνισμός με τον τρόπο αυτόν ελευθερώνεται και σπάει τα γεωγραφικά του όρια. Γίνεται μία ταυτότητα, μία πρόταση ζωής που ενδιαφέρει πανανθρώπινα. «Το Ευαγγέλιο είναι ένα από τα μνημεία της σημερινής ζωντανής κοινής μας λαλιάς», μας τονίζει πάλι ο Σεφέρης. Μυσταγωγικά, προσευχητικά και αγαπητικά ατένισε και μας κοινώνησε τη μεγάλη παρακαταθήκη.

Διάπυρη είναι η ευχή και προσευχή και έντονη η προτροπή διατήρησης, διαφύλαξης, διάσωσης και διάδοσης της ελληνικής γλώσσας, αλλά και της ορθόδοξης πίστης που εκφράσθηκε και διατυπώθηκε μέσω αυτής της μοναδικής γλώσσας, αυτού του μοναδικού παναθρώπινου αγαθού και πλούτου.